

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/24/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3115203036
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alica Beňová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3115203036.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Alice Beňovej a sudkýň JUDr. Olgy Lichnerovej a JUDr. Ivety Martinákovovej v právnej veci navrhovateľa R. U., bytom X., F. X/XXX, zastúpeného G. kanceláriou H.. J. U. - H.. Y. U., so sídlom W., R. XXXX proti odporkyni R.. Y. A., bytom X., F. X/XXX, o určenie výživného, o odvolaní navrhovateľa a odporkyne proti rozsudku K. súdu W. zo dňa 09. novembra 2015, č.k. 18C/76/2015-350, takto

rozhodol:

Odvolačí súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z m e ň u j e takto:

Odporkyňa je p o v i n n á prispievať na výživu navrhovateľa sumou XXX eur mesačne, vždy do XX-teho dňa v mesiaci vopred, k rukám navrhovateľa, počnúc dňom 16.02.2015.

V prevyšujúcej časti návrh z a m i e t a .

Zročné výživné za obdobie od 16.2.2015 do 30.06.2016 vo výške X.XXX,XX eur p o v o ľ u j e odporkyni splácať v mesačných splátkach po XX eur mesačne, spolu s bežným výživným s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporkyni povinnosť prispievať na výživu navrhovateľa sumou XX eur mesačne, ktorú je povinná platiť k rukám navrhovateľa, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od 16.02.2015. Zročné výživné za obdobie od 16.02.2015 do dňa rozhodnutia v sume XXX,XX eur povolil odporkyni splácať v mesačných splátkach po XX eur, spolu s bežným výživným, k rukám navrhovateľa, od právoplatnosti tohto rozsudku až do úplného vyrovnania dlhu, pod následkom straty výhody splátok. Vo zvyšnej časti sa návrh navrhovateľa zamietol. O náhrade trov konania si vyhradil rozhodnúť v zmysle § 151 ods. 3 O.s.p. do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že návrh navrhovateľa je čiastočne dôvodný. Navrhovateľ je plnoletým dieťaťom odporkyne, ktorý s ňou v súčasnosti nežije v spoločnej domácnosti. Navštevuje 4. ročník strednej školy a sústavne sa pripravuje na budúce povolanie. Keďže navrhovateľ je plnoletý, zaoberal sa súd na prvom mieste otázkou dodržiavania dobrých mravov zo strany navrhovateľa voči odporkyni, o to viac, že sama odporkyňa sa s poukazom na správanie navrhovateľa aplikácie tohto ustanovenia dovoľavala. Ak by totiž súd v správaní oprávneného voči povinnému rozpor s dobrými mravmi zistil, nemohol by tomuto oprávnenému výživné zo strany povinného, voči ktorému sa porušenia dobrých mravov dopustil, výživné vôbec priznať. V danom prípade odporkyňa v konaní opakovane poukazovala na tú skutočnosť, že navrhovateľ očierňuje jej rodinu, a to najmä vyhláseniami v súdnych konaniach týkajúcich sa mal. Q. a Q. A. o spôsobe života v domácnosti ich otca, t. j. manžela odporkyne, čím

spôsobil, že matka mal. Q. a Q. podala návrh na zákaz styku detí s otcom (manželom odporkyne), tiež, že navrhovateľ proti nej podal trestné oznámenie pre trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby a trestné oznámenie pre trestný čin zanedbania povinnej výživy a dopustil sa voči nej a jej manželovi trestného činu krádeže a ohovárania. Q. podanie trestných oznámení potvrdil a v konaní predložil aj znalecký posudok vypracovaný práve v konaní vedenom pre podozrenie zo spáchania trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby. Z obsahu znaleckého posudku vyplýva pomerne podrobný opis správania sa odporkyne a jej manžela k navrhovateľovi, ktoré vyústilo do opustenia domácnosti navrhovateľom. Podľa vyjadrenia znalca navrhovateľ v domácnosti matky realizoval úlohy, ktoré boli nad úroveň jeho veku, a to s pocitom nedostatočného ocenenia a uznania zo strany matky (odporkyne) a jej manžela, čo len prehlbovalo jeho subjektívnu nepohodu a nespokojnosť, pričom dodal, že napriek špecifickým výchovným postupom tieto nehraničili s týraním navrhovateľa. Správanie odporkyne a jej manžela však navrhovateľ pociťoval ako príkorie. Zdôraznil, že výpoveď navrhovateľa je vierohodná. S poukazom na uvedené súd prvého stupňa konštatoval, že navrhovateľovi nemožno zazlievať, že sa voči neprímerane prísnej výchove odporkyne a jej manžela a pre neho nie práve vhodnému rodinnému prostrediu bránil jednak odchodom z ich domácnosti, ale aj podaním predmetného trestného oznámenia, keď ich správanie aj z dôvodu relatívne nízkeho veku a nedostatočných životných skúseností považoval za týranie. Čo sa týka ďalšieho podaného trestného oznámenia proti odporkyni pre trestný čin zanedbania povinnej výživy, aj tu súd prvého stupňa konštatoval, že navrhovateľ si uplatňoval len svoje právo, ktoré odporkyňa nerespektovala a v rozhodujúcom období mu na výživu neprispievala, pričom po zaplatení minimálneho výživného bolo proti odporkyni trestné stíhanie zastavené. Uplatňovanie svojich práv nemožno považovať za rozporné s dobrými mravmi. V otázke trestných oznámení, ktoré boli podané zo strany odporkyne proti navrhovateľovi pre trestný čin krádeže a ohovárania, treba uviesť, že tieto konania doposiaľ nie sú ukončené a v zmysle zásady prezumpcie neviny je nutné na navrhovateľa nahliadať ako na nevinného, čo znamená, že nepreukázané konanie navrhovateľa taktiež nemožno považovať za rozporné s dobrými mravmi. V neposlednom rade odporkyňa poukazovala aj na vyhlásenia navrhovateľa v súdnom konaní týkajúcom sa mal. Q.. Tu treba zdôrazniť, že účastníkom tohto konania je manžel odporkyne, a preto, ak by sa navrhovateľ svojim vyjadrením dopustil konania v rozpore s dobrými mravmi, dopustil by sa ho vo vzťahu k manželovi odporkyne. Pre naplnenie dikcie ustanovenia § 75 ods. 2 Zákona o rodine sa však vyžaduje, aby sa konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, dotýkalo priamo povinného, t. j. odporkyne, nie tretej osoby. Vzhľadom na uvedené mal súd za to, že navrhovateľ sa nedopustil voči odporkyni konania, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako rozporné s dobrými mravmi, a preto sa súd ďalej zaoberal posúdením zárobkových a majetkových pomerov odporkyne a odôvodnených potrieb navrhovateľa. Celkové preukázané pravidelné výdavky navrhovateľa predstavujú sumu XXX eur. K jednorazovým výdavkom uviedol náklady na stužkovú slávnosť vo výške XXX eur, lyžiarsky výcvik vo výške XXX eur, výdavky v súvislosti s okuliarmi, ktoré nosí (opravy a zakúpenie nových okuliarov) vo výške XXX eur. Z jednorazovo vynakladaných výdavkov súd nezohľadnil výdavky na lyžiarsky výcvik vo výške XXX eur, nakoľko má za to, že sa v situácii navrhovateľa jedná o nadštandardný výdavok, ktorý nebolo nevyhnutné vynaložiť. Po rozpočítaní zvyšných jednorazovo vynaložených výdavkov na jednotlivé mesiace sa suma mesačných výdavkov navrhovateľa zvýši o XX eur, t. j. XXX eur. Zo zhodných vyjadrení účastníkov vyplynulo, že navrhovateľ poberá sirotsky dôchodok vo výške XXX eur mesačne. K. je zamestnaná ako vysokoškolská pedagogička a dosahuje priemerný čistý príjem vo výške XXX eur. Iný príjem zo závislej činnosti nemá. Okrem navrhovateľa má ďalšie tri vyživovacie povinnosti, a to k mal. D. T., T. a T.. S manželom vlastní rozostavaný rodinný dom a osobné motorové vozidlo zn. J. R.. Odporkyňa kúpnu zmluvou zo dňa XX.XX.XXXX previedla Márii T. byt č. XX, na 3. poschodí vo vchode č. XXX v obytnom dome súpisné č. XX, nachádzajúcom sa v k.ú. D. nad T. a k tomu prináležiaci spoluvlastnícky podiel na pozemku a spoločných častiach a zariadeniach domu, pričom odporkyňa bola výlučnou vlastníčkou tejto nehnuteľnosti. Kúpna cena bola dojednaná vo výške XXX.XXX eur. Jej splatnosť bola dojednaná v splátkach tak, že prvá splátka vo výške XX.XXX eur bude odporkyni vyplatená najneskôr do 20.12.2011 a zvyšok v pravidelných mesačných splátkach po XXX eur po dobu XX rokov. Z majetok nevlastní. Ich pravidelnými výdavkami sú náklady na elektrinu vo výške XXX eur mesačne, drevo na kúrenie vo výške XXX eur mesačne, splátky úveru vo výške XXX eur mesačne, náklady na telefón vo výške XX eur mesačne, hygienické potreby pre celú rodinu vo výške XX eur mesačne, náklady v súvislosti s tromi maloletými deťmi v celkovej výške XXX eur mesačne. Odporkyňa nevyšlila náklady na stravu, avšak tieto náklady sú nevyhnuté, a preto je potrebné ich taktiež zohľadniť. Manžel odporkyne je v súčasnosti na rodičovskej dovolenke a poberá len rodičovský príspevok vo výške XXX,XX eur a prídavky na deti vo výške XX,XX eur. Pracovný pomer vo VH W., družstvo ukončil ku dňu XX.XX.XXXX. D. mu v skúmanom období plynul príjem len z tohto pracovného

pomeru, a to vo výške približne XXX eur mesačne v čistom, pričom podľa vyjadrenia odporkyne bol približne tri mesiace práceneschopný a liečil sa na psychiatrii, o čom predložila aj potvrdenie. Má celkovo šesť vyživovacích povinností, a to k mal. R., Q. a Q. z predchádzajúceho manželstva, ktorým je na základe rozsudku tamojšieho súdu, č.k. XXC/XX/XXXX-XX zo dňa XX.XX.XXXX povinný prispievať na výživu spolu sumou XXX eur mesačne. J. má vyživovaciu povinnosť k mal. D. T., T. a T.. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd ustálil, že odporkyňa dosahuje pravidelne príjem XXX eur mesačne, pričom do tejto sumy zahrnul splátky kúpnej ceny predaného bytu vo výške XXX eur, ktorý bol výlučným vlastníctvom odporkyne a príjem zo zamestnania vo výške XXX eur. R. v tejto výške predstavuje priemerný čistý zárobok odporkyne za obdobie od januára XXXX do októbra XXXX, pričom za prvých X mesiacov zohľadnil súd skutočne dosahovaný príjem odporkyne vo výške XXX eur, nakoľko túto výšku príjmu odporkyňa zdôvodnila tým, že pracuje len počas víkendov z dôvodu starostlivosti o svoje deti vo veku X,X a X,X roka. T. k tomu, že sa jedná o deti skutočne útleho veku, nemal súd dôvod spochybňovať jej tvrdenia a mal za to, že v tomto období došlo u odporkyne k poklesu príjmu z vážnych dôvodov. V auguste XXXX však manžel matky a otec týchto detí ukončil pracovný pomer a nastúpil na rodičovskú dovolenku. Y. o deti teda od tohto obdobia zabezpečuje manžel odporkyne a na strane odporkyne jednoznačne pominul dôvod, pre ktorý dosahovala nižší príjem. R., ak odporkyňa naďalej zostáva pracovať len počas víkendov, hoci starostlivosť o deti má zabezpečenú, jej postoj k plneniu vyživovacej povinnosti možno považovať za ľahkovážny. Q., ako sama uviedla, k poklesu jej príjmu došlo aj z dôvodu jej nevyhovujúceho plnenia pracovných povinností, keď nevykazuje žiadnu publikačnú ani vedeckú činnosť, čo sa taktiež zohľadňuje v celkovom finančnom ohodnotení. Q. v tomto smere sa odporkyňa snažila vysvetliť zlou rodinnou situáciou a zdravotným stavom manžela. Y. nespochybnil ťažkú situáciu odporkyne, ale práve v období, keď ona je jedinou živiteľkou rodiny, by sa o to viac mala snažiť riadne si plniť svoje pracovné povinnosti, a tak prispieť k uspokojeniu odôvodnených potrieb nielen seba, ale aj všetkých svojich detí. S poukazom na uvedené súd za obdobie mesiacov september a október XXXX vychádzal z predpokladaného príjmu, ktorý odporkyňa dosahovala v minulosti, a to z príjmu vo výške XXX eur $((X \times XXX + X \times XXX) : XX = XXX \text{ eur})$. Z takto ustáleného príjmu je nutné odpočítať náklady odporkyne nevyhnutné na zabezpečenie nevyhnutných potrieb seba a svojej rodiny. Tu súd zohľadnil polovicu nákladov (keďže druhou polovicou sa na ich úhrade podieľa jej manžel) na elektriku, drevo, úver na bývanie, výdavky súvisiace s mal. deťmi, hygienické potreby a stravu v celkovej výške XXX eur. Po ich odpočítaní odporkyni zostane príjem XXX eur. Za takéhoto stavu po zohľadnení troch ďalších vyživovacích povinností odporkyne a súčasného príjmu jej manžela súd určil odporkyni platiť výživné voči navrhovateľovi vo výške XX eur mesačne s vedomím, že takto určené výživné zodpovedá zárobkovým a majetkovým pomerom odporkyne, hoci nezodpovedá odôvodneným potrebám navrhovateľa, ktoré sú vzhľadom na jeho vek podstatne vyššie. K. počas konania ešte uviedla, že po smrti otca navrhovateľa zložila u starých rodičov navrhovateľa sumu XXX.XXX,- Sk na zabezpečenie navrhovateľa pre prípad, že by sa jej zdravotný stav zhoršil, nakoľko žije len s jednou obličkou. W. jej tvrdenia však napriek svojej snahe preukázať ich pravdivosť neboli v konaní preukázané. Z výpovede svedkyne M. U., ktorej mali byť peniaze odovzdané, priamo vyplynulo, že odporkyňa jej pre navrhovateľa nedala žiadne peniaze. R. z predaja bytu odovzdala po odchode od otca navrhovateľa priamo otcovi navrhovateľa. H. tvrdenia neboli podporené ani výpisom z účtu D. S., v ktorého je zrejmé, že suma XXX.XXX,- Sk bola poukázaná na nejaký účet. K. však hodnoverne nepreukázala, komu daný účet patrí a túto skutočnosť sa nepodarilo objasniť ani súdu. K. kúpnej ceny za prevedenú nehnuteľnosť v jej výlučnom vlastníctve zas odporkyňa tvrdila, že plnenie podľa zmluvy, predloženej K. úradu Z., katastrálnemu odboru za účelom vykonania prevodu vlastníckeho práva, nikdy neobdržala a podľa tejto zmluvy sa neriadi. Y. predložila inú zmluvu, kde kúpna cena predmetnej nehnuteľnosti predstavovala sumu X euro. Y. však tieto jej tvrdenia vyhodnotil ako účelové a špekulatívne a na ňou predloženú kúpnu zmluvu neprihliadol. Q. sa v konaní snažil poukázať na vyššiu životnú úroveň odporkyne prostredníctvom zjavne nadštandardných príjmov jej manžela, ktorý pôsobil ako spoločník v spoločnosti AH W., s.r.o. a VH W. SK, s.r.o. a činnosť vykonával aj vo VH W., družstvo, pričom v prípade uvedeného družstva poukázal aj na výsledok jeho hospodárenia v roku XXXX, ktorý predstavoval výšku XXX.XXX eur. Z vykonaného dokazovania bolo zistené, že manžel odporkyne vo februári XXXX a v apríli XXXX previedol svoje obchodné podiely v spoločnostiach AH W., s.r.o. a VH W. SK, s.r.o. K. podiel v spoločnosti AH W., s.r.o. previedol za sumu XX.XXX eur, pričom táto suma sa mu mala vyplácať v splátkach po X.XXX eur ročne až do roku XXXX, pričom splatná je v súčasnosti len prvá splátka. K. podiel v spoločnosti VH W. SK, s.r.o. previedol za sumu XXX eur. V uvedených spoločnostiach bol spoločníkom od roku XXXX. W. bolo preukázané, že manžel odporkyne bol výlučným vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v k.ú. Q. D. a v k.ú. R. S. a podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v k.ú. X., ktoré kúpnu zmluvou zo dňa XX.XX.XXXX previedol na J. T. za súhrnnú kúpnu cenu vo výške

XXX.XXX eur, ktorá je splatná v splátkach tak, že prvá splátka vo výške XX.XXX eur je splatná dňa XX.XX.XXXX a zvyšok v mesačných splátkach po XXX eur po dobu XX rokov. V tejto súvislosti treba poznamenať, že vyššie uvedený nehnuteľný majetok, ako aj obchodné podiely boli vo výlučnom vlastníctve manžela odporkyne, a preto ich predajom došlo len k transformácii majetku do finančnej hodnoty, avšak peňažné prostriedky získané z predaja naďalej zostávajú vo výlučnom vlastníctve manžela odporkyne. Q. preto od neho spravodlivo požadovať, aby sa tieto jeho výlučné prostriedky zohľadňovali ako príjem jeho rodiny za účelom určenia výšky výživného voči navrhovateľovi, ktorý nie je jeho dieťaťom, a teda ku ktorému manžel odporkyne nie je výživou povinný. N. tak nemožno konanie manžela odporkyne (predaj obchodných podielov, ukončenie pracovného pomeru) vo vzťahu k navrhovateľovi vyhodnotiť ako konanie, ktorým by sa vzdal výhodnejšieho zárobku, a to z dôvodu, ktorý už súd vyššie uviedol (manžel odporkyne nie je otcom navrhovateľa a nie je k nemu výživou povinný). Y. v konaní skúmal príjem manžela odporkyne za obdobie takmer XX mesiacov (od januára XXXX do konca októbra XXXX), pričom odporkyňa spoľahlivo preukázala, že jeho príjem predstavoval sumu XXX eur mesačne a neskôr už len rodičovský príspevok vo výške XXX,XX eur mesačne. Ak aj navrhovateľ poukazoval na nadštandardné príjmy manžela odporkyne a s tým spojenú vyššiu životnú úroveň odporkyne, jednalo sa o príjmy, resp. prezentáciu vyššej životnej úrovne z dávnejšieho obdobia (kúpa K. v roku XXXX, úhrada jeho leasingu jednorazovo v roku XXXX). X. súd určil výživné zo strany odporkyne k navrhovateľovi s účinnosťou od XX.XX.XXXX (od podania návrhu) vyčíslil súčasne i zameškané výživné vo výške XXX,XX eur (pomerná časť za mesiac február XXXX vo výške XX,XX eur, marec XXXX až október XXXX po XX eur vo výške XXX eur a pomerná časť za mesiac november XXXX ku dňu vyhlásenia rozhodnutia vo výške XX,XX eur, spolu XXX,XX eur - uhradené výživné v celkovej sume XXX,XX eur = XXX,XX eur) a v súlade s § 160 ods. X O.s.p. povolil toto odporkyni splácať v mesačných splátkach po XX eur pod následkom straty výhody splátok. O náhrade trov konania rozhodol súd v zmysle § 151 ods. X O.s.p.

R. tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie aj odporkyňa.

Navrhovateľ namietal, že konanie má vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne právne posúdenie veci. Rozsudok súdu prvého stupňa navrhol zmeniť tak, že odporkyni bude uložená povinnosť platiť výživné vo výške XXX eur mesačne a nedoplatok na výživnom za obdobie od XX.XX.XXXX do vyhlásenia rozsudku odporkyňa uhradí najneskôr do troch rokov od vyhlásenia rozsudku vo veci samej. I. si náhradu trov konania, ktoré špecifikoval. R. na to, že je polosirotou, jeho jediný príjem tvorí sirotsky dôchodok vo výške XXX eur mesačne, je študentom 4. ročníka denného štúdia na K. akadémii v Z., v maturitnom ročníku má zvýšené výdavky súvisiace so vzdelávaním, ktoré súdu zdokladoval. T. súdu prvého stupňa, že nesprávne vyhodnotil správanie sa odporkyne ohľadne prevodu vlastníckeho práva k bytu v D. nad T. za kúpnu cenu XXXXXX eur a ohľadne splatenia kúpnej ceny v splátkach po XXX eur mesačne. J. za to, že súd prvého stupňa nedostatočne v tomto smere aplikoval ust. § 75 ods. X M. o rodine, v zmysle ktorého súd musí prihliadnuť aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré výživou povinná osoba berie na seba. J. namietal, že na jednej strane súd prvého stupňa zohľadnil tieto jednotlivé splátky, ktoré si odporkyňa dohoda na dobu XX rokov a na druhej strane zohľadnil ako odôvodnený výdavok odporkyne úver na bývanie.

K. v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhla napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že jej bude uložená povinnosť platiť na výživu navrhovateľa sumou XX eur mesačne a dlh na výživnom splácať v mesačných splátkach po XX eur, resp. napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. R. na nedostatok finančných prostriedkov v jej rodine, z ktorého dôvodu nemá finančné prostriedky na drahých právnikov ako navrhovateľ, ktorý mohol využiť bezplatné právne poradenstvo. Čo sa týka veci samej, pridriavala sa svojich doterajších prednesov a vyjadrení. R. na to, že jej syn odišiel z domu dobrovoľne a nik mu nebránil vrátiť sa. R. sa navrhovateľ vyjadroval k splátkam z kúpnej zmluvy, odkázala na svoje odvolanie v danej veci. K. v podanom odvolaní uplatnila odvolací dôvod podľa § X05 ods. 2 písm. c), d), e) O.s.p. Q. rozsudok súdu prvého stupňa navrhla zmeniť spôsobom vyššie uvedeným, resp. zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. I., že jej čistý príjem predstavuje sumu XXX eur mesačne. R. na to, že v tomto období prednáša hlavne cez víkendy, čo jej z dôvodu starostlivosti o deti a chorého manžela vyhovuje. J. poukázala na svoju snahu o zvyšovanie kvalifikácie, aby získala vyšší príjem pre rodinu. K. tvrdenie súdu, že by mala mesačný príjem vo výške XXX eur z odpredaja bytu a k odvolaniu priložila prehlásenie svojej sestry, v ktorom

ona podrobnejšie vysvetľuje dané okolnosti. V odvolaní ďalej vyčíslila mesačné náklady súvisiace s bývaním a starostlivosťou o deti.

Q. v písomnom vyjadrení k odvolaniu odporkyne spochybnil príjem, ktorý deklarovala odporkyňa ako jej dosahovaný príjem, ktorý považoval za adekvátny pre nekvalifikovanú pracovnú silu a nie za príjem zodpovedajúci osobe s vysokoškolským vzdelaním tretieho stupňa (R.). T. názor, že odporkyňa nezodpovedne pristupuje ku skutočnosti, že má vyživovacie povinnosti ku svojim deťom, teda má povinnosť vyvinúť všetko úsilie na to, aby mala z čoho hrať výživné na svoje deti. U. presvedčený o tom, že odporkyňa by sa mala predovšetkým venovať takej činnosti, z ktorej bude dosahovať príjem primeraný jej vzdelaniu, aby aj dospelého syna nedostávala do postavenia fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii. K vyčísleniu nákladov domácnosti odporkyne uviedol, že tieto mnohonásobne prevyšujú ich príjmy, z čoho vyplýva, že zárobkové a majetkové pomery odporkyne a jej manžela sú iné, ako uvádzala odporkyňa pred súdom prvého stupňa. R. ide o právne zastúpenie navrhovateľa, táto okolnosť nemá vplyv na prejednávanú vec a okrem toho tvrdenia odporkyne nie sú pravdivé. M. uviedol, že priestupkové konania vedené proti navrhovateľovi na základe oznámení odporkyne boli voči navrhovateľovi právoplatne zastavené.

X. súd v W. ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 2X2 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ X14 ods. 2 v spojení s § 156 ods. X O.s.p.) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 220 O.s.p. zmeniť z nasledovných dôvodov:

R. tohto konania je návrh navrhovateľa doručený súdu prvého stupňa dňa XX.XX.XXXX, ktorým sa proti odporkyni domáhal určenia výživného vo výške XXX,- eur mesačne, počnúc dňom XX.XX.XXXX. V priebehu konania na pojednávaní dňa XX.XX.XXXX svoj návrh v časti zročného výživného za obdobie od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX vzal späť, v dôsledku čoho súd prvého stupňa uznesením zo dňa XX.XX.XXXX, č.k. XXC/XX/XXXX-XXX konanie v tejto časti zastavil. Q. rozsudkom súdu prvého stupňa návrhu navrhovateľa čiastočne vyhovel, keď určil výživné zo strany odporkyne na navrhovateľa sumou XX eur mesačne s účinnosťou od XX.XX.XXXX a vo zvyšnej časti návrh navrhovateľa zamietol.

R. § 62 ods. X M. o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Z povahy výživného vyplýva, že právo na výživné je osobným právom dieťaťa a vzniká jeho narodením (§ 7 ods. X K. zákonníka). Q. tomu stojí vyživovacia povinnosť obidvoch rodičov k deťom, ktorá im vyplýva priamo zo zákona. I.. § 62 ods. X M. o rodine zabezpečuje deťom výživné od ich rodičov do toho času, pokiaľ nie sú schopné samy sa živiť; nerozoznáva pritom deti maloleté, plnoleté a z hľadiska veku tieto nároky nediferencuje. R. nároku maloletých aj plnoletých detí na výživné sú teda rovnaké; vyživovacia povinnosť rodičov k nim preto končí v prípade, že preukázali schopnosť samy sa živiť, resp. s ohľadom na konkrétne okolnosti majú takúto možnosť. X. nastane takýto faktický stav, závisí od okolností daného prípadu, pričom medzi rozhodujúce kritériá na strane dieťaťa patrí jeho vek, zdravotný stav, štúdium, schopnosť zamestnať sa, vykonávať prácu a pod. Y. tak možno konštatovať, že dieťa je schopné samé sa živiť vtedy, ak je schopné samostatne uspokojovať svoje potreby. V zásade túto schopnosť nadobúda každé dieťa ukončením prípravy na budúce povolanie, či už vo forme stredoškolského alebo vysokoškolského štúdia, pokiaľ tomu nebránia významné okolnosti na strane dieťaťa, ako napr. zdravotný stav.

T. má prednosť pred inými výdavkami rodičov. R. skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd vždy berie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. X M. o rodine).

R. § 75 ods. X M. o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

T. citované zákonné ustanovenia vyjadrujú všeobecné hľadiská, na ktoré súd prihliada pri určení vyživovacej povinnosti. R. k nim predovšetkým odôvodnené potreby dieťaťa, ktoré môžu byť rôzne a sú závislé predovšetkým od veku, zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a pod. T. pre dieťa totiž neslúži len na uspokojovanie všetkých jeho odôvodnených hmotných potrieb (strava, ošatenie, obuv atď.), ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby a pod.). K. potreby dieťaťa sú však bezprostredne ovplyvňované aj schopnosťami a možnosťami rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú, základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú ale reálne možnosti a schopnosti rodičov vyššie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. R. určenie výšky výživného pre dieťa sú teda rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. V tejto súvislosti je významné i ust. § 75 ods. X veta druhá M. o rodine, ktoré zakotvuje, že na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitejšieho dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu.

V intenciách zhora uvedenej platnej právnej úpravy súd prvého stupňa i v súdnej veci postupoval, pričom v tomto smere dôsledne a v potrebnom rozsahu zistil skutkový stav veci ku dňu svojho rozhodovania. K. súd osvojac si skutkové zistenia prvostupňového súdu vyčerpávajúcim spôsobom popísané v dôvodoch napadnutého rozsudku tieto preto duplicitne opakovať nebude a v podrobnostiach na ne len poukazuje. T. z nich, zhodne s právnym názorom súdu prvého stupňa dospel k záveru o dôvodnosti návrhu navrhovateľa v jeho základe.

Q. je plnoletým dieťaťom odporkyne, s ktorou nežije v spoločnej domácnosti. Q. 4. ročník strednej školy a sústavne sa tak pripravuje na budúce povolanie, pričom odporkyňa na navrhovateľa prispela výživným za obdobie od februára XXXX do novembra XXXX v celkovej sume XXX,XX eur. M. vyživovacia povinnosť odporkyne ako matky navrhovateľa, ktorý sa štúdiom na strednej škole pripravuje na budúce povolanie a teda nie je preukázateľne schopný sám sa živiť a jeho jediným príjmom je sirotsky dôchodok vo výške XXX,- eur mesačne, doposiaľ trvá. Q. priznanie výživného navrhovateľovi od odporkyne nebráni ani ust. § 75 ods. X M. o rodine podľa ktorého výživné nemožno priznať, ak by bol v rozpore s dobrými mravmi. V tomto smere sa odvolací súd v plnej miere stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku (str. 9, XX) a podrobne a výstižne odôvodnenie už nebude opakovať. V danej veci preto zostávalo posúdiť výšku vyživovacej povinnosti odporkyne voči navrhovateľovi určenú súdom prvého stupňa. V zmysle horeuvedených záverov pri určení vyživovacej povinnosti odporkyne voči navrhovateľovi odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa vychádzal z odôvodnených potrieb navrhovateľa, ako i majetkových a zárobkových pomerov odporkyne, avšak výšku ním určenej vyživovacej povinnosti nepovažuje za správnu a zákonom zodpovedajúcu. V tomto smere si totiž odvolací súd neosvojil súdom prvého stupňa predkladané úvahy, že zákonným kritériám zodpovedá vyživovacia povinnosť odporkyne a mal za to, že zákonným kritériám zodpovedá vyživovacia povinnosť odporkyne vo výške XXX,- eur mesačne. T. pritom z potrieb navrhovateľa, ktoré sú na úrovni dospelého človeka, zvýraznené o náklady, ktoré z jeho strany je potrebné vynaložiť na štúdium na strednej škole spočívajúce okrem iného aj v nákladoch na ubytovanie a cestovné k starým rodičom počas víkendov. Y. prvého stupňa pri určení výživného vychádzal z príjmu odporkyne XXX,- eur mesačne, keď do tejto sumy zahrnul splátky, kúpnej ceny predaného bytu vo výške XXX,- eur, ktorý bol výlučným vlastníctvom odporkyne a príjem zo zamestnania vo výške XXX,- eur. K. súd sa s týmto názorom súdu prvého stupňa nestotožňuje.

Z vyššieuvedeného ust. § 75 ods. X zákona o rodine vyplýva princíp potenciality príjmov a majetkových pomerov, ktorý je inštitútom výrazne ochraňujúcim záujmy oprávneného a umožňuje súdu hodnotiť nielen životné okolnosti a pomery povinného, ktoré sú reálne dané, ale aj tie ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. M. zákonodarca vidí v existenčnom charaktere výživného a potrebe zabrániť povinnému, aby svojím konaním znižoval jeho rozsah. V rámci výpočtu zákon uvádza ako vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania, zárobku a majetkového prospechu. Q. princípu potenciality (ak sa nepreukáže ospravedlniteľný dôvod) je skutočnosť, že súd pri určovaní výšky výživného v prípade vzdania sa majetkového prospechu, vychádza z majetkových pomerov, ako by obsahoval predmetné majetkové podstaty. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ sa odporkyňa vzdala nároku na výplatu kúpnej ceny z predaja predmetného bytu v D. nad T. v hotovosti XXX XXX,- eur a súhlasila s dohodnutými splátkami

až na dobu XX rokov je potrebné vychádzať z majetkového prospechu, ktorý mohla odporkyňa získať, pokiaľ by kúpnu cenu za predmetný byt mala vyplatenú v hotovosti. X. zmluvu uzavrela odporkyňa ako predávajúca so svojou sestrou J. T. ako kupujúcou, treba za uvedených podmienok charakterizovať ako vzdanie sa svojho majetkového prospechu, ktorý by odporkyni patril. K. súd však prihliadol k tomu, že v danom prípade, keď odporkyňa má ďalšie X vyživovacie povinnosti a jej príjem predstavuje XXX,- eur mesačne, manžel odporkyne je v súčasnej dobe na materskej dovolenke, z uvedenej kúpnej ceny je potrebné zohľadniť aj čiastočné náklady na bývanie odporkyne a jej rodinu a preto nebolo možné nároku navrhovateľa v celom rozsahu vyhovieť, nakoľko požadovaná suma vo výške XXX,- eur mesačne nebola úmerná k matkou preukázaným zárobkovým a majetkovým pomerom. Q. odporkyne ohľadne nevyplatenia kúpnej ceny jej sestry považoval odvolací súd za účelové, keď z kúpnej zmluvy predloženej príslušnému katastru nehnuteľností vyplýval, že dohodnutá kúpna cena bola XXX XXX,- eur.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

M. v zmysle § X60 ods. 1 v spojení s § X11 ods. 2 O.s.p. povolil zročné výživné za obdobie od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX (výživné sa stalo splatné už aj za mesiac júl XXXX) vo výške XXX,XX eur odporkyni splácať popri bežnom výživnom v mesačných splátkach po XX,- eur mesačne (už za XX dní februára XXXX = XX,XX eur, marec XXXX až jún XXXX = XXX x XX = XXXX,- eur, spolu X.XXX,XX eur - XXX,XX eur uhradené výživné odporkyňou = X.XXX, XX eur) s tým, že meškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

O náhrade trov konania rozhodne v zmysle § 22X ods. 4 O.s.p. súd prvého stupňa.

W. rozhodnutie prijal senát Krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.